Wymagania edukacyjne z geografii w CXIX LO klasa 2 zakres podstawowy

Podręcznik: Nowe Oblicza geografii 2. Zakres podstawowy

1. Zmiany na mapie politycznej

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	**Uczeń:** •wyjaśnia znaczenie terminów: państwo, eksklawa, terytorium zależne •wymienia elementy państwa •wymienia wielkie państwa •i minipaństwa •określa różnice w powierzchni państw •podaje powierzchnię Polski •podaje aktualną liczbę państw świata •wyjaśnia znaczenie terminów: integracja, dezintegracja •wymienia przyczyny procesów integracyjnych na świecie •wymienia państwa w Europie powstałe po 1989 r. •podaje przykłady organizacji międzynarodowych •wymienia przyczyny konfliktów zbrojnych na świecie •wymienia wskaźniki rozwoju gospodarczego i społecznego państw
3 – dostateczny	**Uczeń:** •podaje przykłady eksklaw i wskazuje je •na mapie •wskazuje na mapie wielkie państwa •i minipaństwa •określa pozycję Polski w Europie •pod względem powierzchni •wyjaśnia różnicę między integracją •a dezintegracją państw •podaje przykłady procesów integracji •i dezintegracji w Europie po 1989 r. •określa główne cele ONZ

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• wskazuje na mapie świata miejsca ważniejszych konfliktów zbrojnych • w wybranych regionach w XXI w. • podaje definicje wskaźników rozwoju krajów: PKB, HDI • omawia na wybranych przykładach cechy krajów o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego
4 – dobry	**Uczeń:** • podaje przykłady terytoriów zależnych w XXI w. na świecie • odczytuje na mapach aktualny podział polityczny • omawia na przykładach procesy integracji i dezintegracji w Europie • po 1989 r. • podaje przykłady organizacji międzyrządowych i pozarządowych • podaje przykłady organizacji międzynarodowych, których członkiem jest Polska • omawia przyczyny konfliktów zbrojnych na świecie • charakteryzuje wybrane konflikty • na świecie w latach 90. XX w. • i na początku XXI w. • omawia przyczyny dysproporcji • w rozwoju społeczno-gospodarczym państw świata • omawia składowe wskaźnika HDI • na przykładzie Polski • opisuje zróżnicowanie przestrzenne państw świata według wskaźników HDI
5 – bardzo dobry	**Uczeń:** • podaje przykłady krajów nieuznawanych na arenie międzynarodowej • opisuje zmiany, które zaszły na mapie politycznej świata po II wojnie światowej • analizuje przyczyny integracji politycznej, gospodarczej i militarnej • na świecie na przykładzie Unii Europejskiej • omawia skutki konfliktów zbrojnych • na świecie • ocenia strukturę PKB Polski na tle innych krajów

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnych poziomach rozwoju społeczno- • -gospodarczego
6 – celujący	**Uczeń:** • omawia pozytywne i negatywne skutki integracji politycznej i gospodarczej na świecie • omawia konsekwencje zróżnicowania poziomu rozwoju społeczno- • -gospodarczego krajów i regionów • na świecie

2. Ludność i urbanizacja

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	**Uczeń:** • podaje aktualną liczbę ludności świata i prognozy zmian • porównuje kontynenty pod względem liczby ludności • wymienia najludniejsze państwa • na świecie • wyjaśnia znaczenie terminów: przyrost naturalny, współczynnik urodzeń, współczynnik zgonów, współczynnik przyrostu naturalnego • opisuje model przejścia demograficznego • wyjaśnia znaczenie terminów: eksplozja demograficzna, regres demograficzny • wymienia typy demograficzne społeczeństw • wymienia dominujące na świecie modele rodziny • wyjaśnia znaczenie terminu współczynnik dzietności • wyjaśnia znaczenie terminów: ekumena, subekumena, anekumena • wymienia czynniki rozmieszczenia ludności w podziale na przyrodnicze, społeczno-gospodarcze i polityczne • wymienia bariery osadnicze • wyjaśnia znaczenie terminu wskaźnik gęstości zaludnienia • wymienia najgęściej zaludnione kraje na świecie

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• wyjaśnia znaczenie terminów: imigracja, emigracja, reemigracja, saldo migracji • przedstawia podział migracji • podaje główne kierunki współczesnych migracji ludności na świecie • wyjaśnia znaczenie terminu religia • wymienia religie uniwersalne • wymienia i wskazuje na mapie główne kręgi kulturowe na świecie • wymienia rodzaje jednostek osadniczych • wyjaśnia znaczenie terminów: miasto, wieś • wymienia czynniki lokalizacji jednostek osadniczych • wyjaśnia znaczenie terminów: urbanizacja, wskaźnik urbanizacji • wymienia płaszczyzny urbanizacji • podaje fazy urbanizacji • podaje typy zespołów miejskich • podaje różnicę między wsią a obszarem wiejskim • wyjaśnia znaczenie terminów: wieś, obszar wiejski • wymienia kryteria podziału jednostek osadniczych • podaje na wybranych przykładach funkcje wsi
3 – dostateczny	**Uczeń:** • przedstawia przyczyny zmian liczby ludności świata • podaje różnice w przyroście naturalnym w krajach wysoko i słabo rozwiniętych pod względem społeczno-gospodarczym • oblicza współczynniki urodzeń, zgonów • i przyrostu naturalnego • opisuje fazy rozwoju demograficznego • podaje przykłady państw, w których występują eksplozja demograficzna • i regres demograficzny • porównuje piramidy wieku i płci • w wybranych krajach wysoko i słabo rozwiniętych pod względem społeczno- • -gospodarczym • wymienia przyczyny starzenia się społeczeństw • podaje przykłady państw starzejących się • wymienia modele rodziny i omawia ich występowanie na świecie

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• podaje wybrane czynniki rozmieszczenia ludności na świecie • opisuje ograniczenia w rozmieszczeniu ludności • oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia • dla wybranego obszaru • wskazuje obszary słabo zaludnione • i bezludne • podaje główne przyczyny migracji • na świecie • wskazuje na mapie kraje emigracyjne • i imigracyjne • odróżnia uchodźstwo od migracji ekonomicznej • charakteryzuje wielkie religie i wskazuje na mapie obszary ich występowania • przedstawia strukturę wyznaniową • w Polsce • omawia płaszczyzny procesu urbanizacji • przedstawia wskaźnik urbanizacji i jego zróżnicowanie w Polsce i na świecie • opisuje fazy urbanizacji • wymienia typy aglomeracji i podaje przykłady w Polsce i na świecie • wymienia czynniki wpływające na rozwój obszarów wiejskich
4 – dobry	**Uczeń:** • analizuje dynamikę zmian liczby ludności świata • wyjaśnia przyczyny różnic między wartością przyrostu naturalnego • w krajach wysoko i słabo rozwiniętych • pod względem społeczno- • -gospodarczym • opisuje przyczyny występowania eksplozji demograficznej i regresu demograficznego na świecie • omawia zróżnicowanie struktury wieku na świecie • wymienia czynniki kształtujące strukturę wieku • omawia zróżnicowanie współczynnika dzietności • analizuje wpływ wybranych czynników na rozmieszczenie ludności na świecie • opisuje bariery osadnicze • omawia cechy rozmieszczenia ludności na świecie

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• analizuje zróżnicowanie gęstości zaludnienia na świecie • omawia obszary zamieszkane • i niezamieszkane na świecie • omawia współczesne migracje zagraniczne • analizuje saldo migracji zagranicznych na świecie • wyjaśnia przyczyny dodatniego lub ujemnego salda migracji na świecie • omawia strukturę religijną w wybranych krajach • przedstawia zróżnicowanie religijne • w Polsce • wymienia przyczyny urbanizacji wybranych regionów świata • charakteryzuje typy zespołów miejskich, podaje ich przykłady w Polsce • i na świecie oraz wskazuje je na mapie • charakteryzuje obszary wiejskie • na świecie • omawia zmiany funkcji współczesnych wsi
5 – bardzo dobry	**Uczeń:** • wyjaśnia przyczyny zmian tempa wzrostu liczby ludności na świecie • analizuje przestrzenne różnice • w wielkości wskaźników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego • na świecie • analizuje przyczyny kształtujące przyrost naturalny w poszczególnych fazach przejścia demograficznego • analizuje i porównuje piramidy wieku • i płci w wybranych krajach świata • omawia przyczyny i skutki starzenia się ludności na przykładach wybranych regionów świata • określa społeczno-kulturowe uwarunkowania zróżnicowania modelu rodziny • porównuje współczynnik dzietności • w krajach wysoko i słabo rozwiniętych pod względem społeczno- • -gospodarczym • przedstawia prawidłowości • w rozmieszczeniu ludności świata • dostrzega problemy uchodźców • w wybranych państwach

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• przedstawia konsekwencje zróżnicowania religijnego i kulturowego ludności na świecie • analizuje sieć osadniczą wybranych regionów świata na podstawie map cyfrowych • przedstawia gęstość zaludnienia obszarów miejskich na wybranych etapach urbanizacji • wyjaśnia przyczyny przestrzennego zróżnicowania poziomu urbanizacji • na świecie • wymienia skutki urbanizacji wybranych regionów świata • podaje przyczyny zacierania się granic między miastem a wsią
6 – celujący	**Uczeń:** • przedstawia skutki zmian tempa wzrostu liczby ludności na świecie • ocenia konsekwencje eksplozji demograficznej i regresu demograficznego w wybranych państwach • analizuje i ocenia zróżnicowanie ludności świata pod względem dzietności w różnych regionach świata • przedstawia społeczno-ekonomiczne • i ekologiczne skutki nadmiernej koncentracji ludności • omawia skutki ruchów migracyjnych dla społeczeństw i gospodarki wybranych państw świata • analizuje wpływ religii na życie człowieka i na gospodarkę • analizuje przyczyny i skutki urbanizacji wybranych regionów świata • przedstawia zależność między udziałem ludności wiejskiej • w ogólnej liczbie ludności • a poziomem rozwoju społeczno- • -gospodarczego kraju

3. Sektory gospodarki. Globalizacja

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	**Uczeń:** • przedstawia podział gospodarki

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• na sektory • wymienia funkcje poszczególnych sektorów gospodarki • wyjaśnia znaczenie terminów: globalizacja, indeks globalizacji • wymienia płaszczyzny globalizacji
3 – dostateczny	**Uczeń:** • omawia znaczenie poszczególnych sektorów gospodarki • opisuje funkcje poszczególnych sektorów gospodarki • wyjaśnia, czym jest struktura zatrudnienia • wymienia kraje o najwyższym indeksie globalizacji na świecie
4 – dobry	**Uczeń:** • porównuje strukturę zatrudnienia • w wybranych krajach w latach 90. XX w. i obecnie • opisuje zmiany w strukturze zatrudnienia w Polsce po 1950 r. • omawia przebieg procesów globalizacji na płaszczyźnie gospodarczej, społecznej i politycznej
5 – bardzo dobry	**Uczeń:** • omawia zmiany w strukturze zatrudnienia ludności Polski na tle krajów o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego • wykazuje zależność między wskaźnikiem indeksu globalizacji • a poziomem rozwoju społeczno- • -gospodarczego kraju • analizuje skutki globalizacji • na przykładzie Polski
6 – celujący	**Uczeń:** • przedstawia przyczyny • i prawidłowości zmiany roli sektorów gospodarki wraz z rozwojem cywilizacyjnym w wybranych krajach świata • i w Polsce • przedstawia wpływ globalizacji • na gospodarkę światową i życie człowieka

4. Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	**Uczeń:** •wymienia przyrodnicze •i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa •wymienia formy użytkowania ziemi •wymienia elementy tworzące strukturę użytków rolnych •wymienia najważniejsze grupy roślin uprawnych i podaje przykłady należących do nich roślin •wymienia czołowych producentów wybranych roślin uprawnych •wymienia najważniejsze grupy zwierząt gospodarskich i podaje przykłady zwierząt należących •do każdej grupy •wyjaśnia znaczenie terminu pogłowie •podaje kraje o największym pogłowiu bydła, trzody chlewnej, owiec •i drobiu na świecie •wymienia funkcje lasów •wymienia czynniki decydujące •o rozmieszczeniu lasów na Ziemi •wyjaśnia, czym jest wskaźnik lesistości •wyjaśnia znaczenie terminów: rybactwo, rybołówstwo, akwakultura, marikultura •podaje kraje, w których rybołówstwo odgrywa istotna rolę •wymienia najczęściej poławiane organizmy wodne
3 – dostateczny	**Uczeń:** •przedstawia zróżnicowanie warunków przyrodniczych produkcji rolnej •na świecie •omawia formy użytkowania ziemi •na świecie i w Polsce •opisuje strukturę użytków rolnych •na świecie i w Polsce •omawia czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw •przedstawia podział i zastosowanie roślin uprawnych •przedstawia podział zwierząt gospodarskich i kierunki ich chowu •wyjaśnia różnicę między chowem •a hodowlą

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• omawia rozmieszczenie lasów na Ziemi • przedstawia rozmieszczenie głównych łowisk na świecie • omawia rozmieszczenie najbardziej eksploatowanych łowisk na świecie • wyjaśnia, czym jest przełowienie
4 – dobry	**Uczeń:** • wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych • na rozwój rolnictwa na świecie • porównuje strukturę użytkowania ziemi w Polsce ze strukturą użytkowania ziemi w wybranych krajach • opisuje warunki i rejony upraw wybranych roślin oraz ich głównych producentów • dostrzega różnicę między chowem intensywnym a chowem ekstensywnym • omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie pogłowia zwierząt gospodarskich • na świecie • omawia przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika lesistości na świecie • i w Polsce • przedstawia sposoby wykorzystania lasów na świecie • opisuje wielkość i znaczenie rybołówstwa na świecie • omawia znaczenie akwakultury • w gospodarce morskiej świata
5 – bardzo dobry	**Uczeń:** • opisuje zróżnicowanie przyrodniczych warunków produkcji rolnej • w wybranym kraju lub regionie • omawia zmiany w strukturze użytkowania ziemi na świecie • omawia warunki i rejony uprawy oraz głównych producentów zbóż, roślin przemysłowych, bulwiastych • i korzeniowych • omawia uprawę warzyw i owoców oraz używek na świecie • omawia czynniki gospodarcze • i religijno-kulturowe wpływające

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• na rozmieszczenie pogłowia zwierząt gospodarskich na świecie • charakteryzuje rozmieszczenie • i wielkość pogłowia bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu na świecie • opisuje skutki rabunkowej i racjonalnej gospodarki leśnej w wybranych regionach świata • omawia wpływ rybołówstwa • i akwakultury na równowagę • w środowisku
6 – celujący	**Uczeń:** • wyjaśnia zależność poziomu produkcji rolnej od warunków przyrodniczych • i pozaprzyrodniczych na wybranych przykładach • porównuje obecny zasięg wybranych roślin uprawnych z obszarami ich pochodzenia • przedstawia tendencje zmian • w pogłowiu zwierząt gospodarskich • na świecie • uzasadnia konieczność racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi • na świecie • rozumie zasady zrównoważonej gospodarki leśnej i ochrony przyrody • dostrzega związek między wykorzystaniem zasobów biologicznych mórz i wód śródlądowych a potrzebą zachowania równowagi w ekosystemach wodnych

5. Przemysł

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	**Uczeń:** • wyjaśnia, czym jest przemysł • wymienia czynniki lokalizacji przemysłu • przedstawia działy przemysłu • high-tech • wyjaśnia znaczenie terminów: industrializacja, dezindustrializacja, reindustrializacja • podaje przykłady procesów dezindustralizacji na świecie

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• wymienia źródła energii na świecie • w podziale na odnawialne • i nieodnawialne • wymienia główne surowce energetyczne i przykłady ich wykorzystania • wymienia największych na świecie producentów surowców energetycznych • wyjaśnia, na czym polega bilans energetyczny • podaje największych producentów energii elektrycznej • wymienia rodzaje elektrowni wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych • wymienia pozytywne i negatywne skutki rozwoju energetyki jądrowej
3 – dostateczny	**Uczeń:** • przyporządkowuje rodzaj lokalizacji przemysłu do zakładów przemysłowych • podaje cechy przemysłu tradycyjnego • i jego rozmieszczenie na świecie • wymienia cechy przemysłu high-tech • i jego rozmieszczenie na świecie • wymienia cechy industrializacji, dezindustrializacji i reindustrializacji • podaje różnicę między industrializacją • a reindustrializacją • omawia odnawialne źródła energii • opisuje nieodnawialne źródła energii • przedstawia strukturę produkcji energii na świecie • podaje zalety i wady elektrowni cieplnych i jądrowych • omawia zalety i wady wybranych elektrowni odnawialnych • wskazuje na mapie państwa posiadające elektrownie jądrowe • przedstawia wielkość produkcji energii elektrycznej wytwarzanej • w elektrowniach jądrowych
4 – dobry	**Uczeń:** • analizuje przyrodnicze • i pozaprzyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu na świecie • omawia stopień zależności lokalizacji przemysłu od bazy surowcowej

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• i podaje przykłady tej zależności • porównuje cechy przemysłu tradycyjnego i przemysłu zaawansowanych technologii • omawia przyczyny i skutki dezindustrializacji • podaje przykłady przejawów reindustrializacji w Polsce i wybranych krajach Europy • przedstawia bilans energetyczny i jego zmiany na świecie • przedstawia zmiany w bilansie energetycznym Polski w XX w. i XXI w. • omawia gospodarcze znaczenie energii elektrycznej • opisuje zmiany w produkcji i w zużyciu energii elektrycznej na świecie • omawia rozwój energetyki jądrowej • na świecie
5 – bardzo dobry	**Uczeń:** • omawia wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych działów przemysłu • omawia znaczenie przemysłu • high-tech na świecie • omawia przyczyny i przebieg reindustrializacji • omawia przemiany przemysłu • w Polsce w XX w. i XXI w. • omawia skutki rosnącego zapotrzebowania na energię • opisuje strukturę produkcji energii elektrycznej według rodzajów elektrowni na świecie, w wybranych krajach i w Polsce
6 – celujący	**Uczeń:** • przedstawia przyczyny zmian roli czynników lokalizacji przemysłu • ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii • na rozwój gospodarczy i jakość życia ludności • uzasadnia rolę procesów reindustrializacji na świecie, • w Europie i w Polsce • przedstawia działania podejmowane na rzecz ograniczenia tempa wzrostu zużycia energii • analizuje wpływ struktury produkcji energii elektrycznej • na bezpieczeństwo energetyczne państwa i środowisko geograficzne

6. Usługi

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	**Uczeń:** •klasyfikuje usługi •omawia usługi podstawowe •i wyspecjalizowane •wyjaśnia znaczenie terminów: transport, infrastruktura transportowa •przedstawia podział transportu •wymienia elementy infrastruktury •wyjaśnia znaczenie terminu łączność •przedstawia podział łączności •wyjaśnia, czym są gospodarka oparta na wiedzy, kapitał ludzki, społeczeństwo informacyjne •wymienia czynniki wpływające •na rozwój gospodarki opartej na wiedzy •wymienia największe banki świata •wyjaśnia znaczenie terminów: handel międzynarodowy (zagraniczny), eksport, import, bilans handlowy państwa •podaje przykłady państw o dodatnim •i ujemnym saldzie handlu międzynarodowego •wymienia najważniejsze produkty wymiany międzynarodowej •podaje największych światowych importerów i eksporterów •wyjaśnia znaczenie terminów: turystyka, atrakcyjność turystyczna, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna •podaje państwa świata najliczniej odwiedzane przez turystów •wymienia państwa o największych wpływach z turystyki zagranicznej
3 – dostateczny	**Uczeń:** •porównuje strukturę zatrudnienia •w usługach w Polsce ze strukturą zatrudnienia w wybranych krajach •omawia czynniki rozwoju transportu •wymienia zalety i wady różnych rodzajów transportu •przedstawia rozwój telefonii i jej zróżnicowanie na świecie

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• wymienia cechy społeczeństwa informacyjnego • omawia zróżnicowanie dostępu do usług bankowych na świecie • przedstawia zróżnicowanie salda handlu międzynarodowego w wybranych państwach • podaje czynniki wpływające na strukturę towarową handlu zagranicznego państw • wymienia negatywne skutki rozwoju handlu międzynarodowego • wyjaśnia znaczenie terminów: walory turystyczne, infrastruktura turystyczna, dostępność turystyczna
4 – dobry	**Uczeń:** • charakteryzuje poszczególne rodzaje transportu i ich uwarunkowania • opisuje sieć transportu na świecie • omawia czynniki rozwoju transportu • w Polsce • omawia spadek znaczenia usług pocztowych i rozwój telekomunikacji komputerowej • podaje cechy gospodarki opartej • na wiedzy • omawia rolę władz w gospodarce opartej na wiedzy • porównuje dostęp do internetu • w gospodarstwach domowych • w Polsce • i wybranych krajach Unii Europejskiej • omawia zróżnicowanie usług edukacyjnych na świecie • opisuje kierunki międzynarodowej wymiany towarowej • przedstawia strukturę handlu zagranicznego Polski • charakteryzuje główne regiony turystyczne świata
5 – bardzo dobry	**Uczeń:** • wyjaśnia znaczenie poszczególnych rodzajów transportu w rozwoju społeczno-gospodarczym państw • przedstawia prawidłowości • w zróżnicowaniu dostępu do internetu na świecie • opisuje rolę łączności w światowej gospodarce • omawia rozwój innowacyjności

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• i gospodarki opartej na wiedzy • w Polsce • omawia znaczenie usług edukacyjnych w rozwoju społeczno-gospodarczym świata • omawia rosnącą rolę usług finansowych na świecie • omawia rolę giełdy w systemach finansowych i gospodarkach państw • opisuje zasady sprawiedliwego handlu • i wyjaśnia, dlaczego należy ich przestrzegać • omawia przyrodnicze • i pozaprzyrodnicze walory turystyczne wpływające na atrakcyjność turystyczną wybranych regionów świata
6 – celujący	**Uczeń:** • przedstawia uwarunkowania rozwoju różnych rodzajów transportu • w wybranych państwach świata • i w Polsce • omawia znaczenie łączności • w rozwoju społeczno-gospodarczym świata i w życiu codziennym • omawia przejawy i skutki kształtowania się społeczeństwa informacyjnego • omawia znaczenie usług edukacyjnych i finansowych • w rozwoju społeczno- • -gospodarczym świata • omawia znaczenie handlu w rozwoju społeczno-gospodarczym świata • omawia rozwój turystyki i jej wpływ na gospodarkę państw i na jakość życia mieszkańców regionów turystycznych

7. Wpływ człowieka na środowisko

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	**Uczeń:** • wyjaśnia znaczenie terminu antropopresja • podaje przykłady zagrożeń dla środowiska przyrodniczego, wynikających z działalności człowieka • wymienia filary zrównoważonego rozwoju

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• podaje źródła zanieczyszczeń atmosfery spowodowane działalnością człowieka • wymienia typy smogu • wymienia gazy cieplarniane oraz główne źródła ich emisji • wymienia źródła zanieczyszczeń hydrosfery spowodowane działalnością człowieka • wymienia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego jakie niesie działalność rolnicza • wymienia rodzaje górnictwa • wyjaśnia znaczenie terminu rekultywacja • wymienia kierunki rekultywacji terenów pogórniczych • wymienia zanieczyszczenia emitowane przez środki transportu • wyjaśnia znaczenie terminu pojemność turystyczna • wyjaśnia znaczenie terminu krajobraz kulturowy • wymienia czynniki kształtujące krajobraz kulturowy • wyjaśnia, czym jest degradacja krajobrazu • wyjaśnia znaczenie terminu rewitalizacja • podaje przykłady rewitalizacji
3 – dostateczny	**Uczeń:** • omawia zasady i filary zrównoważonego rozwoju • wymienia inne przykłady wpływu działalności człowieka na atmosferę (globalne ocieplenie, kwaśne opady, dziura ozonowa) • omawia zasoby wody na Ziemi i ich wykorzystanie • podaje przyczyny deficytu wody • na świecie • przedstawia wpływ nadmiernego wypasu zwierząt na środowisko • wymienia zagrożenia związane • z górnictwem • wyjaśnia, na czym polega rekultywacja terenów pogórniczych • przedstawia wpływ awarii tankowców • na środowisko przyrodnicze • wymienia cechy krajobrazu kulturowego terenów wiejskich i miast • wymienia rodzaje rewitalizacji

Ocena	Wymagania edukacyjne
4 – dobry	**Uczeń:** • podaje przykłady nieracjonalnego gospodarowania zasobami środowiska przyrodniczego • opisuje smog typu londyńskiego i smog typu fotochemicznego • przedstawia wpływ monokultury rolnej na środowisko przyrodnicze • wyjaśnia wpływ działalności górniczej • na litosferę i rzeźbę terenu • omawia wpływ kopalń na stosunki wodne • opisuje zmiany krajobrazu wywołane działalnością transportową • wymienia pozytywne i negatywne skutki dynamicznego rozwoju turystyki • omawia degradację krajobrazu rolniczego i miejskiego • omawia przykłady negatywnych zjawisk na obszarach zdegradowanych • opisuje rodzaje rewitalizacji i podaje przykłady
5 – bardzo dobry	**Uczeń:** • omawia skutki wpływu człowieka • na środowisko przyrodnicze • podaje skutki występowania smogu • przedstawia przyrodnicze i społeczno- • -gospodarcze skutki globalnego ocieplenia • omawia ingerencję człowieka • w hydrosferę na przykładzie Wysokiej Tamy na Nilu i zaniku Jeziora Aralskiego • omawia wpływ chemizacji • i mechanizacji rolnictwa • na środowisko przyrodnicze • prezentuje wpływ melioracji • na środowisko przyrodnicze • na przykładzie Polski i świata • opisuje powstawanie leja depresyjnego • omawia wpływ górnictwa na pozostałe elementy krajobrazu • wyjaśnia wpływ transportu na warunki życia ludności • omawia wpływ dynamicznego rozwoju turystyki na środowisko geograficzne • podaje przykłady zagrożeń krajobrazu kulturowego na świecie i w Polsce

Ocena	Wymagania edukacyjne
	• omawia przykłady proekologicznych rozwiązań w działalności rolniczej, przemysłowej oraz usługowej
6 – celujący	**Uczeń:** • dostrzega konflikt interesów w relacji człowiek – środowisko przyrodnicze • przedstawia przykłady rozwiązań konfliktu interesów w relacji człowiek – środowisko • proponuje przykłady działań, które sprzyjają ochronie atmosfery • ocenia wpływ inwestycji hydrotechnicznych na środowisko geograficzne • prezentuje na dowolnym przykładzie wpływ działalności rolniczej • na środowisko przyrodnicze • omawia sposoby ograniczenia wpływu górnictwa na środowisko przyrodnicze • przedstawia możliwości stosowania • w turystyce zasad zrównoważonego rozwoju • podaje przykłady działań służących ochronie krajobrazów kulturowych • na świecie, w Polsce i w najbliższej okolicy • przedstawia przykłady działań na rzecz środowiska